Ч. 50 (11.391). Львів, четвер 7. березня 1929. Оплата поштова уплачена готівкою. Рік XLVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. Гол. Редактор приймає від 11–12 год. перед полуднем. Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 5·00 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41. Друкарні 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Релігійна боротьба.

Події в селі Жабчу на Волині.

З моменту, коли до Польщі були прилучені величезні простори з українським православним населенням (Волинь, Полісся, Холмщина та Підляшшя), церковна політика стала одною із найважніших ділянок загальної національної політики уряду. Очевидно, що обовязували у цій новій ділянці відомі напрямні загальної політики. Були створені цілі товариства, які мали на меті боротьбу з православям. Чоловою фігурою у тій боротьбі став римо-катол. епископ з Підляша Пшездзецький. Він задумав скористати з розладу між православним українським населенням то відірваною від народу вищою православною єрархією у Польщі і з факту, що на укр. землях ще не затерлась у народі память про недавню церковну унію з Римом. Не хотячи допустити на православні українські землі греко-католицьке національне українське духовенство з Галичини, епископ Пжездзецький добився фактичної заборони діяльности того духовенства на Волині, Поліссі, Холмщині і Підляшу, зафіксованої у конкордаті, а натомісць занявся створенням нової т. зв. *„унії сходнего обжондку“*. Розпочалася орґанізована ловля душ, ведена головно серед волинської інтеліґенції безробітних. Охотних посилали на деякий час до люблинського римо-католицького теольоґічного університету, де засновано для них спеціяльні курси, а незабаром висвячували їх в „священики“ і приділювали до таких сіл, де православні церкви були замкнені. Само собою, що для нових „священиків“ церкви відмикались, в них відправлялись торжественні богослуження, а „священики“ задармо вінчали, ховали, хрестили. Православне населення, яке сильно відчувало відсутність близької церкви, а крім цього страшенно бідне, не бачучи ніякої ріжниці в богослуженні та зовнішньому виді „духовенства“ (відправа також, як у православних а „священики“ всі з бородами тай жонаті), помаленько почало ходити до відкритої церкви. Знайшлись православні дяки, священики, а навіть один архимандрит (Морозов), які з честолюбія чи то матеріяльних користей попереходили на новий обряд, перетягаючи зі собою подекуди і парохіян.

Мало-помалу число таких „парафій“ росло, а обсяг діяльности „унії сход. обжондку“ поширився і на Волинь.

Яких способів вживала нова, як її звуть на Волині, „жондова унія“ для поширення себе серед православних українців, яскраво видно з історії церкви в с. Жабчу, Луцького повіту на Волині.

В тому селі був дуже поганий православний священик; парохіяни не хотіли його, кілька разів писали до консисторії, щоби забрали його, — але церковна влада не вдоволила парохіян. Аж враз найшлися люди, які почали збирати масово підписи буцімто для усунення зненавидженого священика. Через деякий час розійшлась чутка, що до них визначено нового священика. І тому, коли приїхав священик у рясі та з бородою, селяни думали, що це православний священик, і з радістю його приняли. Коли ж виявилася правда, то було вже запізно: показалося, що це були збирані підписи не під проханням до Консисторії про усунення священика, а під заявою про перехід на „жондову унію“, і влада на підставі тих підписів затвердила „унійтську“ парафію та віддала „уніятам“ православну церкву!

14. жовтня, в день Покрови (Храмове свято в церкві с. Жабче), православні парохіяни заняли церкву, де й відправлено Службу Божу, у переповненім народом храмі. „Уніяти“, котрих тоді в парохії залишилося родин 7, не посміли нарушити порядку Служби Божої. Після відправи православні замкнули церкву своєю колодкою. На другий день, 15. жовтня, „уніяти“ відігнали православну сторожу від церкви, розбили колодки і церкву знову захопили. Поліція, присутня при цьому, заховувалася пасивно. „Уніяти“ почали правити Богослуження; прийшли до церкви православні, котрі по скінченні відправи заявили, що з церкви не вийдуть, бо церква збудована їхніми батьками і їм належить, а не „уніятам“. Тоді їх замкнули на колодку в церкві, де вони пробули цілу ніч і ранок. Рано 16-го до Луцька вдалася делеґація. Делеґація та була принята волинським воєводою п. Юзефським. По вислуханні справи воєвода заявив делеґації, що заразже пішле до с. Жабча представника влади, котрий переведе слідство про поведінку поліції, кількість парохіян у Жабчу: парохіян православних і „уніятів“, після чого церква, з котрої православні мають вийти, буде урядово запечатана. Так і сталося: церква була запечатана.

Дальше сталися події, які змусили Український Соймовий Клюб зголосити 27. лютого т. р. такий *внесок:* „С. Жабче замешкує 179 родин православної релігії, власністю котрих є православна церква і парохіяльні будинки, як також 7 родин т. зв. „унії східнего обжондку“. В осені 1928 р. в наслідок спору поміж православними і т. зв. „уніятами“ адміністративна влада признала церкву і будинки власністю нечисленної групи визнавців „унії“, не вважаючи на те, що церква й будинки ті побудовані за гроші православного населення. Завдяки неправильній, по думці тамошнього православного населення, поведінці адміністративної влади, могли повстати поміж православними і „уніятами“ поважні випадки на релігійному тлі і тому влада запечатала церкву і взяла її під свою опіку. Дня 21. лютого п. р. православне населення зауважило, що колодки і печатки зірвані з дверей церкви. Тоді православні ввійшли до церкви і сконстатували, що церковна скарбона розбита і нема деяких церковних риз. З уваги на таку профанацію церкви вірні запросили православного священика, щоби він знову посвятив спрофановану церкву. Після відбуття того церемоніялу вірні разом зі священиком залишились у середині церкви, мотивуючи свою поведінку тим, що бояться нового спрофанування церкви. На місце приїхав староста з відділом поліції і завізвав вірних, щоби вони вийшли з церкви. Вірні не послухали і вже *сім днів окружені кордоном поліції, день і ніч відправляють богослуження, сидячи в церкві.* Вищезгадані події, нечувані в XX. віці, є наслідком невідповідної політики державної адміністрації, яка мішається навіть у релігійні справи українського населення і допроваджує до таких драстичних подій, як у Жабчу. На підставі вищесказаного Високий Сойм зволить ухвалити: Сойм вибирає комісію, яка складатиметься з 5 членів, для всестороннього розслідування релігійних подій у Жабчу“.

Тимчасом в ночі на імя Митрополита прийшла така депеша: „В Жабчу положення критичне. Більше 100 людей, є женщини і діти, разом з клиром від дня 21. лютого до нинішнього дня сидять в церкві, розмовляти з ними можна через шпару, розміром 20 цм.; поліція не допускає до церкви. Закликав розійтись, вичікуючи рішення уряду. Відмовились катеґорично: „нема церкви, не треба жити; вмирає нарід за віру — вмремо і ми“. Настрій твердий. Голод і спрага загрожують смертю, критичний момент зближається. На колінах плачуть і просять справедливости: повернути православну церкву, відкликати поліцію. Ночую тут, завтра — рапорт. Огибовський“ (делеґат митрополита).

Запізнавшись з тою депешою Український Клюб негайно виделеґував на місце до Жабча посла Вислоцького для всестороннього виясненя трагічних подій, а одночасно вирішив домагатися від сойму, щоби він зайнявся тією справою негайно на пленарному засіданні у пятницю. Віцемаршалок сойму д-р В. Загайкевич в імени Українського Клюбу перед початком засідання сойму забрав голос і в коротких, але сильних словах зажадав поставлення справи трагедії в Жабчу на порядок дня. Маршалок сойму заявив, що внесення Клюбу в цій справі вже віднслано до адміністраційної Комісії і єдине, що він може зробити, зажадає як найскоршого скликання Комісії в цій справі.

Ввечері в пятницю 1-го березня надійшла депеша від делеґата Українського Клюбу посла Вислоцького такого змісту: „В Жабчу поліція силою опорожнює церкву; кілька виснажених православних конають; священик закутий в кайдани“.

В міжчасі до митрополита приїхали волинський воєвода п. Юзефський і директор департаменту віроісповідань граф Потоцький, які домагалися від митрополита, щоби він телеґрафічно приказав священикові і православним в Жабчу вийти з церкви. Переговори митрополита з воєводою і начальником департаменту не увінчались успіхом: митрополит спершу не погодився вислати такої депеші, але відвідавши міністра Освіти й Віроісповідань п. Світальського, наказав телеграфічно благочинному в Луцьку поїхати до Жабча і зажадати від священика і людей, щоб вийшли з церкви.

Так досі (2-го березня) виглядає справа.

За справедливість для меншостей.

Голос француського вченого.

В „Нає Фра Пресе“ поміщена розмова з професором Сорбонни і віцепрезидентом „Інституту міжнародного права“ А. Ляпраделем на тему незавидного положення меншостей в ріжних державах і потреби забезпечити їх охорону. Наводимо основні думки цього визначного француського правника, які заслуговують на увагу вже хочби тому, що справа меншостей набрала тепер особливої актуальности з уваги на недалеку вже сесію Ліґи Націй, на якій найважнішою точкою нарад буде саме справа положення й охорони меншостей.

На запит кореспондента „Н. Фр. Пресе“, що думає проф. Ляпрадель про увагу Бріяна, яку він кинув на засіданні Ліґи Націй в часі контроверзи між Штреземаном і Залеським, що мовляв, „мир важніший, як справедливість“, проф. Ляпрадель заявив: Не може бути тревалого мира без справедливости. Мир без справедливости не може бути ніколи й ніяк тревалий. Годитися на тезу Бріяна значить: не цінити зовсім великих ідеалів свободи, справедливости і права, за які зведено стільки боїв в Европі, а передовсім у Франції, у девятнацятім столітті, і які є ще й нині основою і честю нашої цивілізації. Це значилоб начхати на всі ідеали. А чиж ідеали не є тим зернятком соли, без якого життя не малоб інтересу, привади? Ця теза означає також, що насильство йде перед правом.

В дійсности вислів Бріяна викривлює відомі слова Вільсона: „Світовий мир є важніший, як якесь там пограничне питання“. Проф. Ляпрадель думає, що ці слова Вільсона слушні, бож в інтересі світового мира треба нераз обмежити великий принцип права народів на самовизначення. Адже відомо, що в деяких випадках стояли проти себе національні ґрупи, що мали однакове право на незалежність, якою їх не можна було в рівній мірі обділити обох. Бо одна ґрупа могла бути незалежна тільки тоді, коли втягнула другу в свої границі (?!). Тут проф. Ляпрадель наводить як примір чехів, які могли — на його думку — створити незалежну державу тільки тоді, коли дістали під своє володіння 3 і пів міл. німців — твердження, яке, розуміється, не видержує критики. В цьому випадку треба було рішитися за численнішими чехами, тимбільше, що німецька раса вже давно оформилася в державу, підчас коли чехи не мали майже чотириста літ можливости створити свою незалежну державу.

В дальшому проф. Ляпрадель каже, що меншости жертвували, правда, свою незалежність, одначе під тією умовою, що їх окремішність буде не тільки збережена, але матиме й можність розвитку. З цією метою створено закон про охорону меншостей, аби ті народи мали забезпечену свободу плекати й розвивати свою релігію, мову, свій характер і свою питому культуру.

На жаль, закон про охорону меншостей не всюди респектується. Що більше, В ріжних державах, особливож у державах середущої Европи, цей закон ломлять. До того деякі меншости, піддержувані своїми конаціоналами в сусідних ведиких державах, виказували злу волю (?) і робили трудноші тим державам, до яких вони належали. Француський учений осуджує, природна річ, всяку аґітацію меншостей „під поверхнею“

проти тих держав, до яких їх правно й політично придучено.

Якжеж думає проф. Ляпрадель управильнити положення меншостей і забезпечити їм охорону їх прав?

Перше, що повинно бути зроблене в цій справі, це переведення анкети про положення всіх без вимки меншостей в Европі. Солідно, чесно і в цілому обемі переведена анкета дала б обильний матеріял, що не допустив би до повторювання тих помилок у меншостевій проблемі, які роблено до цього часу.

Опісля французький учений правник радить відібрати від Ліґи Націй справу меншостей, яка, як він каже, не є політичною справою (!). Дуже зле, що меншости без підтримки одного чи більше членів Ради Ліґи не можуть бути вислухані. Така метода є джерелом ріжних несправедливостей і викликує небезпечні міжнародні забурення. Найважніша задача — не допустити до того, щоб держави, які мають у себе нац. меншости, були одночасно суддями і партією в одній особі. Це суперечне з найелементарнішими принціпами всякої правовости і має дуже далекосяглі консеквенції.

На думку Ляпраделя слід створити міжнародній розємний трибунал, що був би компетентний і зобовязаний переводити слідство у справі всіх жалоб меншостей через своїх делеґатів на місцях. Меншости повинні бути так зорґанізовані, щоб їх жалоби подавали особи знані, компетентві і до того уповажнені. В деяких вимкових випадках меншости повинні мати право звертатися з апелем до міжнародного касаційного трибуналу, що повинен бути утворений як найвища й остання інстанція для жалоб і відкликів меншостей.

—

ЗАМІТКИ і ВІДГУКИ.

Інсталяція Гувера.

Нововибраний президент Злучених Держав Г. Гувер в дні 4. ц. м. зложив в сенаті присягу перед найвищим суддею Тафтом. Опісля виголосив він промову на тему внутрішньої й закордонної політики. В першу чергу зазначив він конечність реформи судівництва та перевірення справи прогібіції. Видно, що на американському терені ці справи мають тісний звязок. Під впливом замішання на прогібіційному підкладі зростає непошанування права. З черги президент звернув увагу на відношення уряду до бізнесу та конечність його реґуляції, при чому сам уряд не повинен вести ніяких підприємств, усе лишаючи приватній ініціятиві. Президент заявився теж за підтримкою кооперації та за піднесенням рівня всіх суспільних верств.

Переходячи до справи світового мира, зазначив, Гувер, що найбільшим його ворогом є міжнародня підозрливість. Америка — на думку Гувера є імперіялістичною, бо імперіялізм є противенством американських ідеалів про людську свободу. Америка будує нову цивілізацію, нову економічну, суспільну й політичну систему, бажаючи виключити силу з міжнародніх відносин. Коли Америка не вступила до Ліґи Націй, то тільки тому, що не хотіла вмішуватися в ріжні конфлікти між народами. Однак вона все була сторонником Міжнар. Трибуналу, а коли й висувала деякі застереження в тій справі, то не з метою вимагати спеціяльних привілеїв для себе, але з метою прояснення підрядних квестій в інтересі головної мети.

Вкінці Гувер порушив відносини Злучених Держав до Полудневої Америки, вказуючи на покращання тих відносин та заповів скликання окремої сесії конґресу (парляменту), щоби прийти з допомогою хліборобству та перевести потрібні зміни в диплъоматії.

Інавґураційна промова Гувера, якої дуже короткий зміст подаємо за ПАТ-ом, започаткувала добу Гувера, яка по всій правдоподібности обійме дві каденції (себ-то 8 літ). Ця доба розпочинається під кличем загального добробуту всіх громадян Зєд. Держав.

Як відомо, згідно з конституцією Злучн. Держав, президент республики є головою уряду, перед яким є відповідальні всі члени уряду. Довший час Гувер підготовляв склад свого кабінету, до якого ввійшли: Г. Стімсон — як державний секретар (мін. закорд. справ), А. Меллъон — міністер скарбу, Р. Лямонт — мін. торговлі, адвокат Ґуд — мін. війни, адв. Мічель — мін. справедливости, адв. Бравн — мін. почти, робітник-металевець Дейвіс — мін. праці, проф. Вільбур — мін. внутр. справ і А. Гайд — мін. хліборобства.

З членів Гуверового кабінету найбільш відомими є Стімсон і Меллъон. Перший з них, з професії адвокат, за президентури Тафта був мін. війни. В останніх часах був ґубернатором Філіпін. Як делеґат Зєд. Держав заключив він спеціяльне порозуміння з державами середущої й полудневої Америки. Старий, 75-літній Меллъон є одним із найбогатших людей Америки. Принятя ним цього становища вказувало би на незмінність американсської фінансової політики у відношенні до Европи. Кабінет Гувера можна назвати „старим". Його члени є здебільшого 60-літніми, найстарший Меллъон має 75 літ, а наймолодший Гайд — 51 літ.

—o—

Совіти в освітленні Альбера Тома.

Директор Міжнародного Бюра Праці при Союзі Народів Альбер Тома з кінцем минулого року відбув довшу подорож на Далекий Схід. По дорозі завитав він і до Рад. Союзу. Недавно зявився він у Парижі, де перед представником „Ле Популер" (орґан французької соціялістичної партії) ось як зясував свої враження з Рад. Союзу:

„Впевняю вас, що ніколи (через увесь час побуту в радянській державі) я не мав враження що я є під оком ДПУ. Всюди і всі приймали мене з поправністю без закиду і з найдалі посуненою куртуазією. Я відбув довгі розмови з відповідальними мужами російської політики. Були то розмови загальні з такими чи іншими зпоміж них про розвиток російської господарки і розмови більш тісніші з таким чи іншим народнім комісарем, звязані з темою його спеціяльних функцій. Були то розмови корисні й конкретні. В соціяльній ділянці і поза нею, коли приступається до тих конкретних проблем, знання є понад границями, устроями й партіями".

Про життя й положення в СРСР говорив А. Тома ось що:

„Поїзди виїзджають і приїзджають точно. Автобуси, трамваї, таксівки, готелі, ресторани, театри — переповнені. Музеї й інститути відвідують громадно. Я бачив там гурти селян, яких обводили більшовики фанатичні, але світлі. На вулицях гамірні товпи. Немає комфорту, немає тоалет. Але всюди люди чисті, прилично одягнені, чесна пересічність".

Оповідаючи про дефіляду з нагоди десятиліття радянського устрою, А. Тома виявляє небуденне захоплення:

„Я мав враження могутнє й незатерте, враження ревії народу. Я бачив, як дефілювала червона армія, знаменито виеквіпована, з якої росіяни є такі горді. Опісля безперервний марш. Цілими годинами переливався людський потік соток тисяч робітників, група за групою, корпорація за корпорацією з прапорами, плякатами, музикою. З тієї товпи могутньо промінювало ствердження привязання до устрою, що спирається на пересвідченні, що то є їх устрій, що вони є панами і що є вільні... Що торкається їх привязання до устрою, не може бути сумніву. Є до тієї міри привязані, що готові є терпіти, працювати понад сили і нераз резиґнувати з відповідної платні. В тій чесній пересічности почувається, як увесь нарід є напружений у величезному зусиллі, щоби перетримати, відбудувати руїни, перебороти господарчі й соціяльні труднощі, збільшити продукцію... А уряд працює. Його посвята для праці є виняткова. Всупереч усяким поголоскам вони працюють з найбільш безсумнівним самовідреченням... Знаєте моє становище. Як республиканець і незломний соціяліст, а також і перш усього як европеєць, вважаю, що Рад. Союз зі своїми 150 міліонами населення є конечний для европейської господарки... Ніяке зусилля без його участи не може бути ані поважне, ані тріваке. Чи то в ділянці розброєння, чи в ділянці господарчій і фінансовій, або навіть в соціяльному законодавстві неможливо є не взяти на увагу місця, яке

ВОЛОДИМИР БІРЧАК

БЕЗЖУРНІ ДНІ.

Оповідання.

I.

Ой затявся Грицько і був лютий, як ще ніколи. І — скажім правду — мав чого.

Ще ґімназистом закохався в ній, горячо, палко, як кохають усі ґімназисти, та ще й молоді поети. Але вона його не хотіла. Це запалювало його ще більше, бо байдужість дівчини, або розлука з нею — як вітер: гасить мале кохання, велике роздуває в пожежу. Днями ходив, як тінь, біля її дому, зітхаючи, її визираючи. Ночами писав вірші. Ці вірші переписував чистенько на біленькому папері й пересилав їй. Та вона однаково його не хотіла. Тоді почав друкувати ці вірші. Представляв себе самогубцем, що із словами на устах: „Однаково люблю тебе, Ксеню" — вбивав кулю в свої груди... на папері. Читала ці поезії, чи не читала — не знати, але однаково його не хотіла.

За цей час скінчив ґімназію і став студентом медицини. Стрінувся з нею раз чи два, та знов нічого не вийшло. Поетові перебралася мірка, не вбив кулі в свої груди, а кинувся до інших. Але й ті інші не западали глибоко в його душу, не ранили її, не забирали сну з його очей; але навбитки першій, нездобутій, він писав до них вірші і друкував їх — навбитки, щоб їх читала й злостилася. Чи вона їх читала — не знати, чи злостилася — також тяжко знати. Досить, що якось перед роком дістав Грицько звістку, що вона заручилася з іншим, із суддею там якимсь. Ходив, як строєний, кілька днів, а потім знову став до неї співати пісні. Тепер були вони короткі, повні запалу й туги. Звеличував її красу, різьбив свою тугу. Друкував їх, як друкує кожний молодий поет усе, що напише. Печатав, думав — прочитає... А потім став у поезіях глузувати з неї. Кіточкою називав її, що колись ранила його серце, але нині безпечний він уже! Нехай інший зазнає тепер цього щастя!...

— Тепер я безпечний! — говорив своєму товаришеві Стецькові,- студентові фільософії, з яким жив дружно. — Тепер я вже роздумався і бачу, що сталося добре, що Бог охоронив мене від тої малпи. Ось такий суддя, філістер, що тільки знає пити і грати в карти, заімпонував їй! Аж тепер я пізнав її характер! Ну, спасибі — хай той уживає щастя! Нехай і вдавиться ним!

Аж ось прийшла недавно вістка, пустенька сама по собі, та безмежно важна для поета: Ксеня розійшлася із своїм нареченим. Він пив забагато, забагато грав у карти.

— Ось то мені й дівчина! Я все те казав, що перший з краю дурень не заімпонує їй! — промовив Грицько до Стецька, перед яким, здається, й не мав ніякої таємниці.

— А щож це тебе ще обходить? — запитав товариш, легенько прижмурюючи очі.

— Що мене це обходить? Нічого! І кінець! Я вже раз сказав, що я безпечний, вільний від неї. Але ось так мені сказали... Перший з краю дурень не заімпонує їй! Я так відразу думав, як тільки й довідався, що вона заручилася з ним. Де він їй до пари? Вона...

— Ха-ха-ха! — починав сміятися Стецько.

— Чогож регочешся? — питав поет, нахмуривши брови.

— Вчуся до іспиту, а тут, у граматиці, такі смішні речі. Ха-ха-ха! Що ти казав перше?

Але поет уже замовк. І він з кінцем університетського року мав свої іспити. І перед ним лежали розложені скрипти і книжки. І він брався до роботи, але букви й дивовижні образки частин людського тіла щезали зперед його очей, а його думка летіла туди, в маленьке містечко. Вона вже вільна...!

II

Кілька днів ходив Грицько глибоко задуманий. То брови над його очима захмарювалися і його чоло морщилося, то знов випогоджувалося чоло й по лиці стелився лагідний усміх.

Кінець академічного року зближався. Й ось одного дня каже Грицько до свого товариша:

— Добрий плян я придумав, хочу тобі подати. Цілий рік ми вчимося, працюємо, тепер ще позбудемося своїх іспитів і нуж погуляти! Нині стрінув мене Ромко Постригач і просив, щоб ми конче заїхали до нього. У мене хата вам отвором, — каже — сидіть, пишіть, працюйте хоч би й цілі ферії. Це він просив за те, що ми обидва ходили за нього на права і брали підписи професорів. Просив мене й тебе. Я й згодився, за себе й за тебе. Поїдеш, правда, що поїдеш?

— Просив мене і тебе — продовжав Грицько далі. — Я згодився й ось прийшло мені на думку, що там в околиці я маю кількох знайомих священиків; ось зараз у Березівці — в сусідстві Ромка Постригача — я був на лекції в 7-ій класі

ків (Рад. Союз) займає в Европі і в світі. Впр. в Женеві держави, які умовляються зі собою, не вимагають від себе взаїмних рахунків із форми своїх устроїв... Тепер устрій СРСР є фактом, що може бути тривким. Можна з того радіти, можна жаліти над тим або його поборювати, але треба на тому будувати".

„Пшедсвіт", орган безбістично-соціялістичної Рев. Фракції, подаючи отсі думки авторитетного соціялістичного діяча, додав від себе:

„Та декларація (А. Тома) заслугує на дуже поважне зацікавлення — як із соціялістичної точки погляду, так і зі загально-політичних оглядів. Зявляючись зараз після заяви провідника австрійського соціялізму, що відкрито й гаряче запрошував ІІІ. Інтернаціонал до союзу з ІІ. Інтернаціоналом, — декларація Тома є ще одним яскравим і незвичайно алярмуючим доказом деяких грізних тенденцій в міжнародньому соціялізмі".

Радянська Україна.

Новий секретаріят ВУЦВК-ту.

Ми вже повідомляли, що головним секретарем Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету на місце Буценка став **Василенко**. Нині подаємо в доповненні дальших членів секретаріяту, затверджених президією ВУЦВК-ту. Заступником Василенка є **Горлинський**, а членами секретаріяту **Поляков** і **Буценко**. Головою ВУЦВК-ту є, як відомо, **Петровський**.

Петровський про недостачу хліба і антисемітизм на Україні.

На всеукраїнській військовій комсомольській конференції 22-го лютого виголосив голова ВУЦВК-ту Петровський велику промову, в якій присвятив увагу і деяким теперішнім господарським труднощам рад. влади. Він зазначив, що промислова техніка Радянського Союзу зокремаж Рад. України стоїть ще дуже позаду техніки капіталістичних держав і тому радянська влада зосереджує всю свою увагу „на видобуванні металю, вугілля та виробництві машин". „Нам потрібно — казав він дослівно — прикласти сил, щоби позбутися залежности від капіталістичних держав. Труднощі нашого будівництва ускладнюються цього року недородом у деяких районах (ті райони, як ми вже подавали, обіймають мало що не цілу давну катеринославську губернію. — Ред.). **Імовірно, найближчим часом ми перейдемо на постачання людности хліба на заборні книжки** (карткова система при продажі хліба. — Ред.). **Треба особливо ощаджувати хліб**".

Іншими словами, Петровський заповів, що недостача хліба або голод, що панує тепер у районах, де був недорід, пошириться поволи на всю Україну. Карткова система при продажі хліба панувала вже деякий час минулої осени по більших містах, нині панує вона в навіщених голодом районах, а скоро запанує всюди.

Далі говорив Петровський про заходи влади біля піднесення врожайности піль. „Уряд — казав він — вживає всіх заходів, щоби допомогти **індивідуальному** селянському господарству. **Але головний наш шлях є колективізація й кооперування сільського господарства.** Глитаї на селі і непман у місті намагаються поставити нам у цій справі опір. Його ми повинні зломити. Останніми часами колективізація зросла більше як на 100 відсотків. Кооперування селянства також проходить успішно. Ось чому тепер попи, ксьондзи, рабіни, пастори, мули, керманичі сектантів разом з глитаями і непманами намагаються втягти малосвідомі елементи в своє річище боротьби проти радянської влади. **На цьому ґрунті у нас трохи гостріше накреслився антисемітизм**".

В наведених щойно словах Петровський ствердив авторитетно дві річи, а саме: факт істнування критої боротьби проти радвлади і факт істнування антисемітизму в гострій формі. Вину за одно і друге спихає Петровський, згідно з комуністичним звичаєм, на попів, ксьондзів, мулів, рабінів, куркулів і непманів. Інших причин тих явищ він не бачить. Зокремаж не хоче ніяк увійти глибше в причини антисемітизму, який, як це читаємо в радянській пресі, в найгострішій формі виступає серед робітництва і навіть серед комуністів. Найважнішою причиною такого антисемітизму, є на нашу думку, факт, що жиди переважають в усіх державних установах на найвідповідальніших і найпітратніших становищах. Це, очевидно, викликує невдоволення і фермент не тільки серед робітників і селян, але й серед членів партії.

„Осадництво".

(Від нашого постійного кореспондента.)

Луцьк, 26. лютого 1929.

Від деякого часу польська преса бє в великий дзвін про втечу так званих „осадників" зі східніх, себ-то: українських земель.

Дійсно в свій час зауважено це на Дубенщині. В минулому році „Пшеґльонд Волиньскі" стверджував такі факти на Кремянеччині. А тепер „Ілюстр. Курер Цодзенни" алярмує польське суспільство про подібні явища на Рівенщині.

Осадники, бувім-то, одержуючи документи на право власности, збувають землю місцевим українським селянам. З огляду на те, що перед 25 роками продавати землю їм заборониться, вони по продаж переводять у формі довгоречинцевої аренди.

Чи ці факти масові? Зовсім ні. А що про те кричить бруковий „курврок", то це звичайна річ: така вже вдача цих органів преси. Одначе, кричить він щось занадто перелякано. Кличе на рятунок усіх: суспільство і владу. Значить — щось дійсно є...

Через те, що цей страшний „страх" зявився на нашій землі, то варто й нам ближче до нього приглянутися. Чи дійсно діється щось особливого? Ні. Найзвичайніше явище, вже знане в чужій і нашій історії.

Військове осадництво чи військові оселі — це дуже старомодня річ. Такасама, як колишні військові сторожі в наших степах, що запалювали вогні, коли наближалися татари. Військові оселі залишали на завойованих землях араби, посуваючись на захід берегом Середземного моря. Такі оселі творили на північному кордоні римляни. Військові „посьолки" насаджували в нашій степовій смузі росіяни за часів Катерини II. Щось подібного уявляло собою й військо польських магнатів-феодалів на наших землях.

І щож? Навіть слідів по них не залишилося. Військові поселенці завжди мали перед собою дилему: або тікати від ворожого оточення, або асимілюватися. Цеж не купці, не люди ремесла чи інших свобідних професій, проти яких місцеве населення нічого не могло мати.

Нарешті військові поселенці, осідаючи на якомусь місці після воєнного труду, прагнули відпочинку й спокійного особистого життя. Нічого подібного їм не могло дати їхнє положення, імя й роля. Вони завжди мусіли вважати себе за жертви якоїсь сторонньої ідеї, згори їм накинутої. Вихід: або тікати до рідного середовища, або наблизитися до місцевого населення, підробитися під нього, а навіть і асимілюватися. „Курврок" краківський, очевидно, хоч і не розуміє, але відчуває оцю природу річей.

Зауважено, що й найменше відпорні національні організми мають у собі деяку асиміляційну здібність і силу, а особливо у місцях тісніших скупчень. Не брак цеї здібности та сили і нам. Ми мали кольонізаційну політику й за королівських часів, та вона не повелася, бо тодішні кольоністи зукраїнізувалися. Біля Луцька нині є українське село Німецьке. Не знаю історії цеї назви, але тип селян цього села міг би дати деяку підставу до гіпотези, що є вони нащадками німців-кольоністів.

Очевидно, треба ствердити, що оскільки наші одиниці, а особливо міщанські й інтелігентські піддаються денаціоналізації, остільки наші компактні маси мають асимілюючу силу. Не тільки мають цю силу, але за її допомогою несвідомо роблять певну роботу.

А що булоб, колиб ця сила й здібність були керовані та вживані свідомою організованою рукою? Колиб наша етнічна маса в своїй обороні поставила собі завдання: хто приходить до нас із лихим наміром нас денаціоналізувати — мусить бути нами засимільований і цим унешкідливлений? Колиб наші маси в зносинах з чужинцями не вживали ні одного чужого слова?

Колиб краківський „Курврок" власне цього боявся, то повинен би радіти, що осадники тікають від загрози денаціоналізації. Але ні. Він, а з ним і тисячі однодумців, журяться, що не буде кому перейняти денаціоналізаційної роботи польських дворів, які раніше чи пізніше мусять зникнути. Отже він припускає, що осадники можуть виконувати ролю асиміляторів. З поданого вище ясно, що ці надії безпідставні. Це підтверджує саме життя: осадники продають — як пише „Курврок" — землі й тікають.

Другий вихід, як сказано вище, — щоб не бути серед чужих чужим, то треба стати своїм, себ-то асимілюватися.

Все сказане, звичайно, є лише теоретичним

а в Смерекові я був знов по матурі; гарні люди тут і там, отже поступимо й до них.

— Добре! — відповів Стецько. — Завтра я готовий уже із своїми іспитами, отже вже й позавтра можу їхати.

— Ще одно прийшло мені на думку, — промовив Грицько по хвилі, хитро всміхаючись. — По дорозі моглиб ми вступити ще й до Цапівки...

Стецько глянув на товариша, широко розкривши очі.

— Ну, так... Ти зараз думаєш собі певно... що я там залюблений?! Минулося, брате, не вернеться. Що у воду — те й пропало! Я-ж уже казав тобі, вільний я проти неї й кінець!

— Чогож хочеш туди повертати?

— Тому саме, що я вже вільний від неї, тому саме й хочу повернути — як вільний птах! Повернути і з гори поглянути на неї, як колись вона на мене! Ще й хочу подратувати кіточку, що колись мене дратувала. „Панно Ксеню, як там ваш наречений?" Го-го-го, я вже знаю, як промовити до неї! А ти що? — ти думав певно, що я розкисну, як на сонці віск? О, не з тих я, брате, родом!

— І я не з тих, брате, родом, щоб вірив усім твоїм дурницям!

— Дурницям?

— Уся твоя постава, ціла твоя одежа вже кричить, що ти залюблений у ній по уха — а мені плетеш оце дурниці, що ти вільний! Ідеш поглузувати з неї. Ну, добре буде це глузування!

— Не віриш?

— Не вірю.

— То й побачиш.

— То й побачу! Я вже бачу: всі твої вірші...

— Мотивом була вона для моїх віршів і як мотив трактую я її. А коли ти думаєш, що я ще понижуся перед нею, то мало ще мене знаєш. Вона все дивилася на мене з гори. Як я був бідним ґімназистом, обдертим сиротою — дерла носа до гори. Дозволь, що нині й я — коли власними силами дібюся ось-ось уже до пристані, — що нині й я подивлюся з гори! Ну, певно, тепер вона може й ласкаво погляне на мене, тимбільше, як розійшлася з тим ідіотом, але нині вже настільки знаю я життя, щоб як слід оцінити її ласку й любов! Тому й поїду, щоб подратувати, відплатити за все! А її батьки! Батько — старий судовий радник, ходячий параграф! Як не маєш хліба в руці — не смій і слова до доньки!... Нині і він уже інакший буде до мене! Го-го, знаю я вже цю панську ласку. Блазні, низькі креатури, що не шукають душі в людині, але дивляться на гріш у її кишені й на платню. Кажи-ж: не варто з таких глузувати?

— Нехай буде по твойому! — відповів Стецько. — Але пощо й я маю при тому бути?

— Пощо тебе при тому? Коли прийду сам один — впадає зараз в очі. А так ми ідемо до Постригача, а властиво найперше в Березівку, а там якось ніби заблукаємося і дві стації перед Березівкою ніби через помилку ми й висли; принагідно, нехотячи зайдемо ми до них... Правда, я нагоджу тепер збірку поезій до друку, а в них іронії досить. Вийдуть ті поезії, то вже й не бути мені в їх домі... Поїдемо обидва. Старий перше був, як змій, — ти звинтиш його... Я-ж на неї гляну, як на свій мотив... може знову наскочить яка думка... Але щодо неї, як до дівчини — між нами все скінчилось. Післязавтра й поїдемо.

— Добре! — відповів Стецько. — Одно скажи мені: гарна вона?

— Пощож тобі знати?

— Не можна запитати про дівчину, на якій тобі вже нічого не залежить, щодо якої ти вже вільний?

— Смієтися хочеш із мене?... Ти завсіди з усього зробиш гумореску.

— Питаюся, чи гарна вона?

— Ну, та...

— Приємна, люба?

— Ну, та...

— Бо ось прийшло мені на думку: ти вже вільний, на ній тобі нічого вже не залежить, значиться — я подивлюся! І ти — я певний цього, друже, — нічого не будеш мати проти того, як я зближуся до неї...

— Бачу, що ти мені не віриш. Та нехай буде, жартуй. Поїдемо й побачиш! А, правда, в Березівці, де я був на лекції, є чудова дівчина... Я певний, що вона сподобається тобі.

— Заговорюєш? Я питав тебе про Ксеню. Ідеш поглузувати, розпрощатися із своїм мотивом; а зробиш це — яке тобі до неї діло? Вонаж така нелюдина, з гори дивилася на тебе... якеж тобі до того діло, що може я почну дбати про її приязнь і ласкавий усміх? Чиж тобі на тому може ще залежати? Чиж ти міг би бути ще заздрісний? Я певний, що ніколи, бо й щож уже залежить тобі на ній?...

Поет мовчав, нахмаривши чоло.

(Продовження буде.)

висновком з природи річей. Залежить він від багатьох умов, а між іншим — від національної свідомости й сили мас.

Одно ясно розкриває польська преса — польонізаційні завдання осадництва. З цим вона вже не криється. І хвилюється, коли осадники не хочуть чи не можуть виконувати цього завдання й ратуючись від самітности серед чужого моря, тікають у рідні осередки.

Загальна відповідь може бути одна. Всі подібні заходи марні. Коли протягом сотень років нікому (а в тому числі й сильні польські двори) не могло винародовити наші маси, то тим більше не зможуть осягнути цього такі чинники, як осадники. Даремне повторювання колишніх марних спроб.

Одначе, нам не вільно випускати з поля свого зору того процесу, що відбувається на наших землях та який змушує до алярму польську пресу.

В. Островський.

На теми української політики.

На марґінесі статті п. З. Пеленського.

(З кругів нашої акад. молоді).

I.

Схоплювати під певним кутом політичні події, відповідно їх оцінювати й з цього виводити ряд гіпотез — це річ добра, але при тім індивідуальна, субєктивна. За те увагу нашого загалу, а зокрема наших політичних кол требаб звернути ще на щось інше.

Наша політика мала й має досі специфічну теоретичну закраску. А щоби робити зовнішну політику — треба мати передовсім кадри фахових, політично-вишколених людей.

І тому: чи не добре булоб, якби українські політичні чинники притягнули до себе й зорґанізували молодь. І так: 1) щоби здібних зпоміж тієї української молоді висилати за кордон до відповідних шкіл; 2) щоби решту, якої не вдасться вислати за кордон, зорґанізувати біля себе та вчити її політичного ремесла. А чимало моглаб навчитися наша молодь шляхом особистого й сталого контакту з дійсними політиками, поглиблюючи свої політичні відомости відповідною політичною літературою (такої молодь з браку гроша не всилі роздобути), поїздками за кордон, тощо. Передовсім українські політичні партії, що хочуть робити велику політику, а в своїй програмі мають — реалізацію українського національного ідеалу, повинніб намічений проект зреалізувати. Бо навіть ґеніяльні політичні творці потребують всетаки фахового вишколення і ще раз вишколення.

Говорити про користи з реалізації отсього проекту, здається, зайве. Можнаб тільки завважати, що де немає гармонії в силах, там не може бути побіди в чинах.

І чимало інших спеціялістів потреба українській нації, щоби охопити цілість нашого майбутнього національного життя, бо в противному випадку може повторитися те, що ми вже раз траґічно переживали.

II.

Але є ще й друга справа, над якою варто спинитись, а саме: наша соборницька національна ідеольоґія та українські маси. Це питання повинноб бути для національно творчих політиків головним завданням праці. Глибоке вкорінення цеї ідеольоґії в маси повинноб нашим політикам стати в пригоді і на зовнішній політичній арені. Бо великої політики не можна робити, не маючи за собою національно суспільної, ідейно зіграної, тобто одною ідеєю внутрішньо спосної маси. Кожна політика потребує маси так, як мистець потребує матеріялу, щоби з нього створити архитвір.

На жаль у нас за мало звертають уваги на цю преважну ділянку нашого життя. Не цікавиться нею молодь, не інтересується нею інтеліґенція, словом, мало переймаємося всі ми. Крайна пора цією справою щиро занятися.

III.

Політично вишколена еліта (вона рекрутується не з еміґрації) та національно вироблена українська маса — ось найважніше завдання практичної праці українських політиків. Придумування політичних „ґльобальних систем" нас політично не двигне, а навпаки прибе, коли не будемо в силі розвязати двох порушених вище справ. Тільки позитивне їх розвязання дасть нам силу та стане джерелом наших творчих починів на всіх ділянках життя, а в тім і на фронті нашої зовнішньої політики, де воно може стати й успішним засобом для притуплення меча версайсько-британської міжнародньої системи.

Я. Ш

Ювилей Ф. А. Щербини.

26. лютого б. р. в Празі в ґеольоґічному інституті Карлового університету відбулася урочиста Академія на пошану проф. Ф. А. Щербини з нагоди 80-ліття від дня його народження. Академію влаштував Комітет із представників 12 українських наукових установ та громадських організацій, що заклався в Празі з ініціятиви Громади Кубанців.

В 10 год. ранку Голова Комітету проф. Л. Бич відчинив Академію вступною промовою, після якої Український Академічний Хор проспівав кантату чеського композитора Сметани „Слава Тобі".

Після цього йшли такі відчити: доц. Шрамченко прочитав життєпис Ф. А. Щербини та схарактеризував його, як ученого статистика та економіста.

Проф. Л. Бич характеризував ювилята, політичного і громадського діяча та історика.

Проф. Бородаєвський характеризував його, як кооператора.

Після цього витали ювилята: проф. М. Галущинський від себе та від Т-ва „Просвіта" у Львові, ректор Української Господарської Академії в Подєбрадах проф. Іваницький витав ювилята від себе особисто та в імені У. Г. А. та її професорської Ради, Укр. Педаґоґічний Інститут ім. Мих. Драгоманова в Празі, проф. Гармашів, факультет права і суспільних наук У. В. Університету в Празі — проф. Лоський, Економічно-Кооперативний факультет У. Г. А. — проф. Бородаєвський, Укр. правниче т-во в Празі — проф. Р. Лащенко, Громада грузин-еміґрантів у Чехословаччині — Г. Аіолло, Громада кубанців в Чехословаччині — П. Макаренко, Укр. Громада в ЧСР. — М. Лорченко, Академічна Громада при У. Г. А., Т-во Кубанців ім. Отамана Я. Кухаренка при У. Г. А. — С. Сьомак.

Надіслали писемні привітання: Канцелярія Президента Чехословацької Републики, Ректорат Карлового Університету в Празі, Ректорат Праської Високої Політехніки, Ректорат університету ім Коменського в Братиславі, Ректорат Високої Хліборобської Школи у Брно, Державне статистичне управління в Празі, Заступник Президента Державного статистичного управління в Празі, Гласний міста Прага проф. д-р Капраса, Президія Ради і Маґістрату міста Прага, „Славянско-Дружество в Болгария" — проф. Бобчев, Укр. Академічний Комітет в Празі, Укр. Вільний Університет в Празі, Деканат фільософічного факультету У. В. Університету, Деканат Агрономічно-Лісового факультету У. Г. А., Наукове Т-во ім. Шевченка у Львові, Укр. Науковий Інститут в Берліні, Історично-Фільософічна Секція Наук. Т-ва ім. Шевченка, Т-во „Просвіта" у Львові, „Русская Академическая Группа" в Чехословаччині, Укр. історично-фільольоґічне т-во в Празі, Укр. реф. реальна ґімназія в Ржевницях, Центральний Союз Українського Студенства, Укр. Академічна Громада в Варшаві, Студенти-статистики У. Г. А., Студенти економічно-кооперативного факультету У. Г. А., Сільський Господар у Львові, Ревізійний Союз укр. кооператив у Львові, Ред. ґазети „Діло", Редактор ґазети „Вперед" в Ужгороді, Ред. журналу „Кооперативна Република" у Львові, Союз Селянських Спілок у Львові, Укр. Обєднання в ЧСР., Укр. Жіночий Союз в ЧСР., Укр. Републиканьсько-Демократичний Клюб в Празі, Укр. культурне обєднання в Болгарії, Правленіе казачьяго Союза у Франції, Варненський гурток у Болгарії, Т-во укр. кооператорів при У. Г. А., Т-во укр. економістів в ЧСР, Агрономічне т-во при У. Г. А., Руханкове т-во „Український Сокіл" в Подєбрадах, „Наша Хата" — т-во з обмеженою порукою в Подєбрадах, Подєбрадська філія укр. селянської спілки на еміґрації в ЧСР., Учебне і Споживче Т-во „Відродження в Подєбрадах, Громада студентів У. Г. А., Громада укр. робітників у Великім Герцоґстві Люксембурґськім.

Надіслали привітання приватні особи: проф. Білдо, проф. Дм. Антонович, проф.-академик Горбачевський, проф. д-р В. Сімович, проф. О. Ейхельман, адвокат д-р Бращайко Мих., Голова Кубанської делеґації по охороні Кубанських військових реґалій в Юґославії ґенерального штабу ґенерал-лейтнант П. І. Кокунько, проф. д-р В. Старосольський, інж. В. Гусік, інж. Ф. Конелюович, інж. А. Шиллу, інж. О. Отава-Погребенко, проф. І. Бочковський, Ев. Вировий, доц. д-р К. Ашер, інж. М. Штанько, мудр. Ян Еліс, д-р Долгополов, С. Пайко, проф. інж. М. Косюра.

Після промови ювилята, хор відспівав гимни чехословацький та український.

Меншостева дебата Ради Л. Н.

У вівторок пополудни почалася в Раді Л. Н. меншостева дебата. Відбувалися розмови між членами Ради для вияснення меншостевого питання. На деннім порядку є два внесення: 1) в справі процедури, яку слід приноровити до петицій меншостей, внесене канад. дел. Дан Дюрандом, 2) в справі ґарантій виконування охорони меншостей Радою Л. на основі обовязуючих міжнар. менш. трактатів, зголошене Штреземаном. Мала антанта піддержує становище Польщі, а саме, що Рада не може без згоди держав накинути їм які-небудь зміни в справі процедури і ґарантій охорони меншостей.

Справоздавцем Ради Ліґи в справі зажалень меншостей є японський делеґат. Японці на тій сесії виявляють дуже живу діяльність у тій справі.

Канадійський делеґат предложив Раді зредаґований текст свого меморандума в справі процедури при розгляданні петицій нац. меншостей. Новий текст має три доповнення до первісного предложення: 1) Представники меншостей, які живуть поза кордонами даної країни, матимуть право, так як зрештою було допустиме досі, вносити петиції, 2) передбачується в наглих випадках спец. поступовання, що теж було досі в звичаю. В таких випадках ґен. секретар Ліґи буде, як досі, мати право видавати зарядження без засягнення опінії комітету Ради Л. Н., 3) Комітет Ради Л. Н. у випадку коли не визначить черги петиціям, котрі так не можуть бути представлені Раді Л. Н., має постановити в яких випадках і під якими умовинами має відбутися прилюдне поінформування про справу.

Женевський кореспондент „Н. Фр. Пр." повідомляє, що Штреземанове внесення має за мету викликати основну дискусію в Лізі. Внесення не звертається проти якоїсь одної держави та не хоче нарушувати істнуючих договорів. Як практичну розвязку справи предкладає Німеччина утворити комісію, яка розглянула би питання нац. меншостей.

Поодинокі менш. комітети т. зв. комітети 3-х, що при участи Німеч. почали в понеділок розглядати поодинокі менш. внесення, досі займалися майже виключно справами балканських меншотей.

Дискусію в справах меншостей відложили до завтра. Зробили це тому, щоби перед розпочаттям публ. дискусії доповнити в прив. розмовах інформації, які мають поодинокі члени

—o—

Ґанді арештований

і випущений на волю за кавцією.

У Калькуті відбувалося велике віче націоналістів, скликане Ґандієм під кличем бойкоту закорд. товарів. Після промов учасники хотіли спалити на стосах, розпалених на вулицях міста, богато закорд. краму, хоч до цього не допускала поліція й огнева сторожа, яка прийшла гасити огонь. Счинилася метушня, що перемінилася в переполох. Кількох людей, у цьому 4 англ. полісменів було ранених. Провідника націоналістів Ґандія арештували. По найновішим вісткам, його випустили за кавцією на волю; він виїхав у Бірму

—o—

Проєкт лівиці про зміну конституції.

Проєкт зміни конституції, внесений польською лівицею, предбачує м. і. скасування сенату та скріплення становища сойму. Президент держави не може замкнути надзв. сесії перед вичерпанням предмету її нарад або перед 30 днями. Право отвирання сесії переносить проєкт з президента держави на маршалка сойму. Відпадає право президента на відкладання сесії. Сойм мають скликати щороку на зв. сесію найпізніше в вересні (досі в жовтні). Колиб президент не скликав звич. чи надзв. сесії у відповіднім речинці, має це зробити маршалок до 7 днів. Пос. мандати вигасають щойно з отворенням найбл. сойму. Речинець виборів визначено на першу неділю липня. Інтерпеляції не можуть бути конфісковані. Надзв. сойм. комісії мають право розглядати всі держ. акти й увільнювати урядовців від уряд. тайни. Президента найв. контр. палати може іменувати президент держави лише спом'ж 3 кандидатів, предложених соймом. Президент контр. палати, коли викриє надужиття, може віддати справу безпосередньо судові. Право законодатної ініціятиви поширюється на найв. госп. палату і на ново пропоновану палату праці. Це саме право прислугує горожанам, коли зберуть 100.000 підписів. Президента держави вибирає Нац. Зібрання. Внесення на заяву недовіря урядові мусять мати бодай 25 пос. підписів.

На мішаних територіях проєкт вводить автономію спец. законом, який мають устійнити.

—o—

Документ „Утрехт Даґблят-у" правдивий.

„Утрехт-Даґблят" помістив заяву нач. редактора в справі бельґ.-франц. трактату. Редакція інформувалася в справі автентичности підписів на згаданих документах. Урядові органи ґарантували автентичність підписів і ґарантують і далі навіть по ревеляціях Фр. Гейна.

НОВИНКИ

— **Нове оповідання В. Бірчака.** З нинішним числом починаємо друкувати довше оповідання відомого автора історичної повісти „Василько Ростиславич" Володимира Бірчака.

— **Йде до відлиги.** Львівська метеорольоґічна станція сподівається в найближчому часі великих снігів при слабих приморозках. Це доведе до відлиги. Атмосфера потепліла, так, що ось-ось плине над нашими головами рясними краплями лятись із домів і стріх. Хто зна, чи після нарікань на сибірську студінь не жде нас доба ще прикріших несподіванок від надміру води.

— **Загроза повені.** В околиці Перемишля йде вже підготовка евакуації місць, яким грозить небезпека повені, на т. зв. Побережі. Мешканці цих місць уже переїзджають до спеціяльно підготовлених бараків.

— **Скарб у Зашкові.** У листопаді минулого року найшла в Зашкові біля Львова Анна Бобова горнець уполі зі золотими та срібними монетами. Частину цього скарбу вона дарувала Михайлові Шпитальному. Цей приїхав цими днями до Львова і продавав деякі монети з 14-го і 17-го століття прохожим на вулиці. Він звернув на себе увагу поліції і вона перевела в Зашкові у хатах Бобової та Шпитального ревізію і найшла 463 штук старих монет великої історичної вартости.

— **Люксусовий податок за мешкання.** Львівський магістрат пригадує, що статут про громадський люксусовий податок від мешкань лежить у бюрі ч. 62 у ратуші і його можна оглядати до 12. березня щодня від 11-ої до 13-ої год. До 19. березня можна буде вносити свої застереження щодо цього податку.

— **Україніка.** Загребський „Obzor" ч. 58. з 1. березня помістив великий фейлетон п. з. „Portreti ukrajinskih knjizevnika" — Vasilj Stefanik — psiholog seljacke duse" (Портрети українських письменників. — Вас. Стефаник — психольоґ селянської душі.) Автор фейлетону— Іван Есіх (Esih).

— **Бараболя замерзла.** Великі морози мали знищити в ріжних місцях нашого краю переховану на зиму бараболю в ямах, пивницях і кіпцях. У деяких випадках бараболя зігнила під надто великим покривалом снігу, що витворив за багато тепла. Досі нема ніяких даних, які є розміри цих шкід.

— **Пожежа палати.** Дня 3-го ц. м. загорілась у Журавні палата Чарториських. Пожежа опанувала всю будівлю. Великий мороз не давав змоги гасити вогонь, бо в сусідній ріці замерзла вода. Покрівля і половина І. поверху завалились. Цінна бібліотека врятована, але багато предметів знищених. Причина пожежі невідома.

— **Українці в Болгарії.** З приватного листу до одного члена редакції довідуємось, що в столиці Болгарії, Софії, організується „Українська Громада", якої статути подано до затвердження влади. Головою „Української Громади" намічений полк. Борис Цибульський. — Той самий інформатор повідомляє, що просвітно-культурний гурток (філія) українського гуртка ім. Драгоманова в Пернику розвязалася, бо члени його пороз'їздилися в ріжні сторони.

— **Розяснення смерти Піркета.** Траґічна смерть віденського вченого проф. Піркета розяснена. Він отруївся зі своєю жінкою — ціянкалі. Причиною смерти була сильна нервова недуга професора і його жінки, що мабуть нездужала ще чимсь. Обоє вони не мали дітей і це також їх пригноблювало. Піркет лишив заповіт, де призначує своїм наслідником свого адоптованого сина, що тепер студіює в Америці, а в частині його сестру, також в Америці.

— **Злочини невідповідального.** Праський суд звільнив недавно альбанця Вучітерна, що вбив альбанського посла в Празі, тому, що лікарі признали його невідповідальним за свої вчинки. Вучітерна вернувся до Югославії і цими днями в поїзді на шляху до Дяковиці застрілив три особи, а три ранив. Причина: контроля паперів у поїзді через директора департаменту внутрішніх справ Савичича, якого Вучітерна вбив першого.

— **Манiфестації Де Валери.** Провідник ірляндських самостійників Де Валера волів піти до вязниці, ніж підписати зобовязання, що не перейде кордонів Ульстеру. Вийшовши на волю він імовірно ще раз повторить свій експеримент для демонстрації. Валера, „президент ірляндської республики", веде свою революційну боротьбу від 1916 р. У цьому часі він як провідник невеличкого відділу повстанців опанував Деблін і виявив вимковий хист у вуличних боях. Проти 160 його вояк англійці мусіли висилати 6000-ний відділ, щоби відобрати столицю Ірляндії. Валера був останнім, що тоді піддався. Англійському старшині він заявив тоді: „Я їхній полководець. Мене можете розстріляти, але не робіть нічого тим, які тільки виконували мої прикази". Валера не пропустив нагоди до манiфестацій і в вязниці. Коли підчас проходу на подвіря вивели голову комітету повстанців Мек-Нейля, Валера крикнув: „позір!", а тоді 40 вязнів-повстанців віддало честь їхньому полководцеві. Ясно, що за таку манiфестацію їм збільшили кару.

— **Син султана.** Мадярська преса повідомляє, що в Будапешті дістав професійне свідоцтво на право бути каварняним музикою син бувшого султана Абдуль Гаміда. Бувший князь Абдуль Кадір, що має нині вже 50 літ і живе від довгих літ у Будапешті, попав у таку нужду, що мусів пошукати собі якогось практичного заняття. Він пішов за духом часу і зможе розважувати свою долю музикою.

— **Нобіле осуджений.** Слідча комісія створена в Римі для розсліду обставин, підчас яких загинула „Італія", закінчила свою працю. Муссоліні дістав справоздання від неї. Комісія рішила, що катастрофа літака була спричинена поганим керуванням, а це вина невідповідного добору людей. Винен тут командант. Поведінка Маріяно та Цаппі заслуговує більше на признання, ніж на догану. Поведінку Нобіле, якої не можна виправдати, можна хіба розяснити його великим фізичним і моральним пригнобленням. Нобіле лишається винуватцем невдач. Коли офіціяльна вилрава під опікою італійського уряду закінчилася такими висновками, можна уявити собі, який обтяжуючий матеріял проти Нобіле мала комісія в своїх руках.

— **Скитання Троцького.** Рішаючі причини, які приневолили Троцького покинути столицю Казакістану, Альму Ата, де він жив на засланні, досі вкриті мрякою злогадів. Чому Сталін уважав його побут небезпечним у цій пустині — невідомо. Є вістки що найбільше лякались можливости смерти Троцького. Тоді могла би на теперішній більшовицький уряд упасти відповідальність, що це він спричинив його смерть. Тому воліли, щоби він помер на чужині. Троцький дістав приказ до виїзду неждано. Йому доручили листи від анонімних приятелів з 1000 рубл. на дорогу. Кажуть, що він тоді заридав зі зворушення. Спершу збунтувався і сказав, що не виїде. Та коли прийшли погрози, що його вивезуть силою і дозволять поїхати також його жінці, синові і двом приятелям, він спакував прихапцем свої рукописи, книжки та білля і виїхав автом та саньми. Троцький не знав, куди їде і щойно в Актюбінську дістав телеграму, що його везуть до Константинополя. Троцький запротестував. Буланов, що його супроводив від імені уряду, мусів телеграфувати до Москви: що робити. Ніхто не сподівався, що Троцький не схоче виїхати на чужину. За той час і Кемаль Паша вагався, чи може його впустити до Туреччини. Троцький ждав на відповідь 13 днів у вагоні, що їздив з місця на місце по ріжних стаціях, щоби задержати в тайні місце побуту Троцького. Врешті дістав Троцький візу. Підчас великої бурі на Чорнім Морі перейшов він тяжку морську недугу. Тепер сидить він у Константинополі і жде... знаєте на що. На нові візи. Ні Франція, ні Німеччина його не хотять. Ходить по місті, оглядає книгарні, купує книжки і коли його питають, що він гадає робити зі собою, відповідає: „Нічого не знаю". І ніхто не знає, хто про це має знати.

— **Ледяна гора на морі.** На Чорнім Морі утворилась велитенська ледяна гора, яку з віддалі оглядають кораблі між Констанцою і Константинополем. Вона пливе в напрямку Босфору. Лякаються, що коли вона ввійде туди, тоді зачинить доступ до Босфору.

— **Правничий відчит.** В четвер дня 7. березня ц. р. в год. 6.30 вечером відбудеться в льокалі „Української Бесіди" у Львові відчит адв. д-ра Володимира Старосольського: „Про свобідне приноровлювання закону через суддів".

З судової салі.

Евген Скицький та Іван Штокало перед судом.

У віторок 5. березня п. р. переслухано цілу низку свідків, які нічого не внесли своїми зізнаннями до справи. Салю виповнила цікава публика по береги.

І так класичні свідки, почтові урядинички завзято обстоювали, що до бюра влетіло лише двох напасників, а св. Вайншток, інкасент торговельної фірми, обстоював при тому, що напасників було чотирьох. Зазначує, що свідки, почтові урядинички, стратили в першу чергу холоднокровність та панування над собою і лише він захован холоднокровність, притомність ума, вибив вікно і почав кричати. Тому напасники перестрашилися і втікли з бюра. Щойно тоді свідки, почтові урядинички, почали кричати і кликати помочі, щоб нібито боронити себе та касу перед напасниками. Одна з них почтових урядничок Добростанська аґноскувала обв. Скицького, як одного з напасників у бюрі по рості і ґранатовім убранні. Переслухано кількох мешканців камениці при вул. Сялецьких ч. 6., які бачили втікаючих напасників. Втікало 5—7 напасників. Деякі з них мали на собі ясні ґумові плащі і студентські шапки, подібні до тих, що носять польські техніки. Св. *Ольберт* Анна зізнає, що один з утікаючих був дійсно в ґранатовім убранні, але мав на собі ще ясний літний плащ.

Переслухано також родичів обв. Скицького Івана й Юлію, які під присягою ствердили, що їх син ходив у ґранатовім темнім убранні, але не мав ніякого літнього плаща. Критичного дня пішов як звичайно рано до праці і вернув домів між 6—7 г. вечером. Був спокійний і заховувався цілком нормально. Того нещасного дня мав обв. Скицький крім згаданого темно-ґранатового убрання, ще й білу сорочку.

По перерві переслухано ще св. *Емілія Чеховського*, ком. поліції, який переслухував обох обвинувачених по їх арештуванні. Свідок рішучо заперечує, щоби когонебудь бито на поліції. Каже, що ніколи не бив обв. Скицького. Тоді обв. Скицький заявив, що свідок *Чеховський* і ком. *Федунішин* били його напевно при конфронтації з Ординцем 7. липня 1928 р. Далі зізнає свідок, що поліційні протоколи зізнань обох обвинувачених є правдиві, бо написаний протокол завсіди перечитувано обвинуваченим або вони самі його читали. Обв. Скицький перечить тому. Каже, що його примушено лише підписати протокол. Св. *Тадей Смольніцький* зізнав як його товариш.

Вкінці відчитано зізнання свідка Федунішина, який особисто не міг явитися на розправі тому, що тепер перебуває у Відні на вищім поліційнім курсі.

На тім перервано розправу до завтра до 9. год. рано. Завтра, в середу будуть зізнавати засуджені наглим судом Ординець, Плахтина, Мирош і Качмарський.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ:

Осип Дуда: **„Поезії"**, Бібліотека „*Хліборобської Правди*" ч. 1. Чернівці, 1929 р. Стор. 16. форм. 16°.

ЖУРНАЛИ.

Записки Наукового Т-ва ім. Шевченка. Том CXLVIII. Праці Історично-фільольоґічної Секції під редакцією Кирила Студинського. Львів 1928. Накладом Т-ва. Зміст. CXLVIII. тому: М. Возняка „Куліш як редактор „Причепи" Левицького; Яр. Гординського „Кулішеві переклади драм Шекспіра"; М. Возняка „Останні зносини П. Куліша з Галичанами" (з додатком його листування з М. Павликом); Кир. Студинського „Слідами п. Куліша"; Вол. Дорошенка „Найновіша література про М. Куліша (Інформативний огляд видань і розвідок за останніх 15 літ).

„Літературно Науковий Вістник". Річник XXVIII. Том XCLIII. Книжка III. За березень 1929 р. Зміст: О. Бабій: Полудне; М. Чирський: Дон-Кіхот; М. Ковальський: * * *; Г. Мазуренко: Наслідування; Ул. Самчук: Образа; Ар. Кара: Статечність; Дж. Ґержісгеймер: Хліб; гр. М. Тишкевич: Уривки зі спогадів; Е. Маланюк: * * *; Я. Дуб: Большевицька революція та визволення України; М. Сольський: Творча критика; Фр. Шальза; Г. К. Спенсер: Срібний ювилей авіяції; І. Гончаренко: Динамізм Анрі Берґсона; А. Кара: Проводи; О. Мицюк: Акад. М. Туган-Барановський, акад. Ф. Щербина; А. Коломиєць: Memento; Галя Мазуренко: Прага; Нарц. Лукіянович: * * *; Д. Донцов: Переяславська леґенда: Бібліоґрафія.

Дописи.

КРАКОВЕЦЬ. (*Дівоче свято „Просвіти"*). Дня 3. лютого ц. р. зложили привіт Матірньому Т-ву „Просвіта" шкільні діти місточка Краківця святочним вечером. На дуже богату програму зложилися співи, декламації, вправи і сценічна картина „Тарас у дяка". Закінчилося свято живим образом, що представляв „Просвіту". Це свято зробило на всіх незатерте враження. Програма його була незвичайно богата. Кожна точка, виконана солідно і зі зрозумінням, свідчила про працю, вложену коло влаштування цього свята. Патріотичний зміст підніс слухачів дуже на дусі. Міщанство було просто захоплене. За влаштування цього симпатичного вечера треба подякувати п. Стефанії Матковській, а також п. Михайлевичеві (за живий образ). Чистий дохід в сумі 36·60 зол. вислано на дар „Просвіти". Гість.

„Проти хвиль“, місячник політики і громадського життя. Рік вид. II. Ч. 2. За лютий 1929 р Зміст: С. Меч: Мечі в огні куються; А. Грім: З циклю: Пісня життя. Побідженим; І. Терновий: Як сумно; А. Грім: Ніч; А. Іванівський: Культурне обслугування села на Великій Україні; К. Пупкар: На громадські темн: 1) Статика й динаміка. 2) На стрічу новій добі; Е. Шрейдер: Фашизм, еволюція власности і праця; О. Когут: Непевність положення (уваги до польської дійсности); Замітки: З преси і життя.

Жіноча Доля, однотижневик для українського жіноцтва. Коломия, дня 1. березня 1929. Ч. 5. Р. V.

„Нова Хата“, журнал для плекання домашньої культури. Рік V. Ч. 3. Львів, березень 1929 р. Зміст: О. О.: Фрагменти; С.: З життя цілої людини; А. Свеницька: Про пошцедину; О. Мочульська: Участь жінок у виставці в Києві; М. Ф.: Ювилейний вечір С. Стадникової; Кир. Міхнеліс: Батьки й діти; Ріжні вісти; Жінка і спорт; На дозвіллі; Моди; Ручні роботи; Загальні Збори Т-ва „Українська Захоронка“; М. Ф.: Нові книжки; д-р С. Парфанович: Гігієна жінки; Лікарські поради; Інструкція; Приписи; Поради; Н. Гарін: Діточі літа Тьоми; Ілюстрації.

Світ дитини. Львів, березень 1929. Ч. 3.

Сільський Господар. Львів, лютий-березень 1929 р. Ч. 4—5. Р. XV.

Przegląd Społeczny. Miesięcznik poświęcony zagadnieniom pracy społecznej i opieki nad dzieckiem. Lwów, luty 1929. N-o II. R. III.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·88·00—8·88·50, канадійський долар 8·82·00—8·82·50 ческа корона 0·26·40—0·26·70 австрійський шілінг 1·25·00 1·25·50 руменська лея 0·05·00 0·05·50 француський франк 0·34·50 0·34·80 швайцарський франк 1·71·33—1·71·50 фунт штерлінгів 43·30·00 43·60·00, радянський червонець 17·50 18·5

Золото 20 корон 36·00·00 36·70·00 20 франків 33·75·00—34·40·00, 20 німецьких марок 41·70·00—42·00·00, 10 російських рублів 46·50·00 4 70·00

Срібло Австрійська корона 0·65·00—0·69·50 5 австрійських корон 3·50·00 3·60·00, австрійський флорен 1·75·00 1·90·00, російський рубель 2·95·00—3·05·00 копійки за рубель 1·45·00—1·50·00

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Лопух Олекса з Протес пов. Жидачів, інвалід Української Галицької Армії, помер дня 4. березня ц. р. в Захисті для інвалідів-сухітників у Винниках. Покійний як вісімнапятилітній юнак вступив до Українського Війська, де служив у Гірській Бриґаді, з якою в часі відступу перейшов до Чехословаччини. Серед негод війни й таборового життя набавився туберкульози, з якою повернув до рідного краю. Тут дало йому притулок Українське Товариство Допомоги Інвалідам, але підточений орґанізм не довго вже змагався з хоробою і невблаганна смерть забрала цього вірного й чесного стрільця. Похорон відбудеться в середу, дня 6. березня в год. 4·30 з Захисту Інвалідів у Винниках на винницький цвинтар. Покійний не мав уже рідні і вмираючи записав свою спадщину, біля одного морґа поля, на Українських Інвалідів. Честь його памяти!

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Середа 6-го, г. 7·30 веч. „Княжна доларів“.

Четвер 7-го г. 7·30 веч. „Лякме“, виступ А. Шлеминської.

Кіна.

„Аполльо“: „Маска сміху“.

„Лев“: „Адютант“ (Замах на царя) з Можухиним.

„Оаза“: „Неосвідомлені дівчата“.

„Палас“: „Гріхи розведеної жінки“.

„Фатаморгана“: „Поворот з неволі“.

Програма радіо.

Пятниця 8-го.

Льондон (358) 22·35 Симфонічний концерт: Римський-Корсаков, Лядов, Чайковський.

Париж (1744). 12·30 Орхестра. 15·45 Концерт. 18·45 „Пате“.

Берлін (475,4). 20·30 Симфонічний концерт.

Відень (519,9) 17·20 Концерт співачки Краус. 19·30 Гіллі Бурместр.

Мюнхен (536,7) 17·55 Легкий квартет. 20·00 Симфонічна радіоорхестра.

Лейпціг (361,9). 20·00 Концерт фортепяновий. 1·15—3·00 Радіокабарет.

Кенігсберг 28 ,4). 20·00 Концерт органів.

Штутгарт (374,1). 16·15 Російська музика.

Харків (1680) 18·30 Концерт.

Москва (1450). 16·00 Російська музика. 20·00 Літературна пятниця.

Варшава (1355,7). 17·55 Орхестра мандоліністів. 20·15 Симфонічний концерт.

Субота 9-го.

Льондон (358). 16·30 Концерт орхестри. 22·35 Радіокабарет. 23·35 Музика до танців.

Париж (1744). 18·45 Пате. 20·15 Пісні. 21·00 Танці.

Берлін (475,4). 16·00 Відчит про гроші. 16·30 Популярна музика. 20·00. Веселий вечір.

Мюнхен (536,7) 18·00 Концерт. 20·00 Радіоорхестра.

Відень (519,9). 15·15 Концерт „Музікферайну“. 19·25 Камеральний концерт

Штутгарт (374,1). 15·00 Концерт Моцарта. 21·10 Радіокабарет.

Лейпціг (361,9). 19·00 „Баль в опері“ оперетка.

Штокгольм (438) 14·45. Кабарет.

Москва (1450). 16·00 Орхестра. 19·00 Музично-літературний вечір

Харків (1680). 18·30 Концерт. 21·00 Музика до танців.

Варшава (1355,7) 15·30—16·30 Концерт. 20·30 „Паганіні“. 22·30—23·30 Музика до танців.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Інж. Гідзинь зводить зложити в можливо найкоротшому часі випозичену ще в 1928 р. квоту 1025 S. (австрійських шілінгів) з каси Тов. укр. гір. студентів „Молот“ у Леобен на „Рідну Школу“. — Тов. Укр. Гірн. Студ. „Молот“ Леобен.

Всіх Товаришів, абсольвентів гімназійних, які в шкільному році 1916/17 були учениками V. кл. Філ. I. акад. гімназії у Львові проситься подати свої адреси в ціли зорганізування 10-літнього товариського зїзду. Негайні зголошення проситься слати на адресу: Іван Теслюк, Львів, вул. Косцюшка ч. 1 а. „Маслосоюз“. — За ініціяторів: **Гулало Володимир, Смішко Маркіян, Флис Михайло, Теслюк Іван.** 1571 1—3

В Програму концерту Любки Колессівни, що відбудеться дня 7. п. м. в салі Тов-а Лисенка входить: 1) **Beethoven** Соната ор. 2. N. 2. A-dur; 2) **Ліст**: Соната h moll; 3. **Шопен**: а) Вальс Cis-moll і Des dur; б) Andante spianato і Польонез es-dur. — Білети продаються в Союзнім Базарі, вул. Руська ч. 20. 1568 1 1

Заходом Культурно Освітної Комісії й гуртка „Прихильників Книжки“ при тов. „Укр. Студентська Громада“ у Львові відбудеться в днях: 10. III-14.III. в салі „Акад. Дому“ при вул. Супінського 21, **виставка укр. книжки.** Програма: 10. III. — неділя — год. 12 та в полудне. 1. Святочне відкриття виставки. 2. „Укр. друковане слово“ реферат т. Шиманського. 14. III. — четвер — год. 14-а (2 по пол.). 1. „Культ книжки“ реферат т. Е. Ю. Пеленського 2. Закриття виставки. Виставка відчинена щоднє від години 10—18 (6 год. вечером). В часі виставки дешева розпродажа книжок. Вступ для молоді 20 сот. для старших 30 сот.

Ширіть наш часопис!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

МОДНІ браназлетки, також іншу біжутерію поручає дешево Домбровскі-Розважевскі, Львів (Готель Жорж) Тел. 7—99. 366 34-?

ІНЖЕНЕРИ ХЕМІКИ! Зголошуйте своточні адреси і адреси знаних Вам Товаришів до Секції Інженірів-Хеміків, при Українськім Технічнім Товаристві у Львові, Ринок ч. 10. II. пов. — **Видл Секції.** 1550 3—3

ГОДИННИКИ ВАШІ буде находнюе направлені у найбільшій годинникарській робітні **Івана Зельтенрайха** Львів пл. Марійська ч. 5 — З провінції просимо репарації присилати почтою — Старомодні дамські годинники переробляємо на ручні 6 145-?

ІНТЕЛІҐЕНТНА жінка середніх літ пошукує заняття кухарки або господині — Зголошення до Адміністрації „Діла“ під „Господиня“ 1570 1 1

АКАДЕМІК, матура з відзначенням, математик і сильний в язиках, прийме лекцію на селі. Зголошення: — Адміністрація „Діла“ для „Передишка“. 1572 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Управнений Дентист

Роман Давидович

ЛЬВІВ, вул. Потоцького ч. 24.

Лічення, пльомбовання і виймання зубів без болю. Штучні зуби в золоті, каучуку. Реґуляція й скрплювання зубів. — Пацієнтів з провінції полагоджується як найскорше. 156 2—6

Присилайте передплату!

ПЕНСІОНАТ п. Лукашевської в Косові повідомляє, що приймає гостей на весняний сезон з днем 1. березня п. р. 1454 7—8

Традиційний
ДЕШЕВИЙ ТИЖДЕНЬ ЖІНОЧОГО БІЛЛЯ
від найскромнішого до найбільше вибагливого
1556 улаштовує від дня 4. березня 4—9
по цінах **значно знижених**
ф-а: ПІПЕС — ЛЬВІВ — Боїмів ч. 7.
При закупні від зол. 20 —. кождий одержить дарунок.

Спеціяліст недуг легінів, серця і жолудка
Д-р Фелікс Ган
Львів, Городецька 46.
432 **Пересвітлення Рентґеном.** 2—24

::СКЛО::
ПОРЦЕЛЯНА
КРИШТАЛИ
поручає
НОВООТВОРЕНИЙ СКЛАД
ОЛЕКСАНДРА ОНИСЬКА
Львів, Галицька ч. 20.
885 Тел. 69 75 (Ріг Валової) 29—?

НЕРВОЛЬ
Хеміка д-ра ФРАНЦОЗА,
одинокий радикальний і випробований середник (натирання) на
РЕВМАТИЗМ
кольку з причини перестуди, на постріл, ішіяс і т. п.
Жадати в аптиках. Жадати в аптиках.
Вибір і головна продажа.
АПТИКА МІКОЛЯША
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА ч. 1.
870 33—?

Позви до Суду за книжки Вид.
„ЖУРАВЛІ“
йдуть невідклично дня 10. марта 1929 року.
Адвок. канцелярія
1566 2-2 **Д-ра С. ГЛАДКОГО**

Надзвичайний винахід Heliolux.

Нафтові лямпи з охоронним пальником і непукаючим циліндром та лямпи нафтово-газові жаровові, біло-сніжне світло від 90—000 свічок, так само ліхтарні від 200—300 свічок, надаються на кождий воздух. До кождої старої лямпи надається пальник з редукційним перстенем. — До набуття ПАВЛО РІТЕР, Шлеськ Цеш., вул. Цешинська ч. 24. Генеральне представництво: М. ЦВОК, Львів, вул. Собіського ч. 28. 1439 1 1

ПРОДАЖ НА ДОГІДНІ СПЛАТИ!
МАШИНИ ДО ШИТТЯ
ГРАМОФОНИ
РОВЕРИ
МОЛОЧНІ КРУЖЛІВКИ
І ЇХ СКЛАДОВІ ЧАСТИ

ПРИБОРИ ДО КРАВЕЦТВА
І РУЧНИХ РОБІТ
ВЛАСНИЙ ВАРСТАТ НАПРАВ
Александер Малімон і С-ка
Спілка з обм. пор.
2496 **Львів, вул. Валова 11 а.** 35—?

„Сокіл“ в Станиславові оголошує отсим **конкурс** на посаду вчителя руханки і організатора сокільських гнізд. Вимаганий іспит, або покінчений факультет фізичного виховання. Першенство матимуть кандидати зі знанням бухгальтерії. До подань належить долучити: метрику, свідоцтва і евентуальні порученя. Платня п слу умови. Подання вносити на руки голови Інж. Володимира Дутки, дирекція зал. державних в Станиславові. 1564 2—3

Подяка.

Отсею дорогою складаю щиру подяку В. Поважаному Панови Д-р Ярославови Гнинцевичеви, лікареви в Левандівці, за видічення мене з тяжкої і довготревалої хороби печінки „Hepatitis“ і В. Поважаному Панови Д-р М. Паньчишинови, лікареви, за безінтересовну участь в консіліі. 1573 1—1

Ю. Лозинський.
учит. шк. нар.

Подяка.

У моїм невиносимім болю і страшнім нещастю по втраті мого найдорожшого мужа бл. п. д-ра Олександра Богдана Кулачковського, з яким пережила я у найбільшому щастю 33 літ, дізнала я від наших приятелів і добрих знайомих стільки доказів щирого співчування в моїм горю, що уважаю моїм сердечним обовязком щиру і горячу подяку, зложити Всім, що у найтяжчих для мене хвилях не лишали мене самої, що занялися полагодженням сумних похоронних формальностей, що висказали мені чи устно чи письменно щирі і сердечні слова потіхи і розради та Всім, що своєю присутністю в похоронах віддали мому незабутньому Мужеві останню прислугу, а окрема Високоповажаним Родинам Серойчковських, Вітошинських і Дольницьких, П. Докторці Еві Глік, і П. Олесі Серойчковській і П. Вітошинському за заняттся цілим похороном. Рівнож дякую сердечно Впр. О. д-ру М. Горникевичу за відправлення похоронних обрядів та Заупокійного Богослуження, голові У. А. Т. „Січ“ у Відні, п. Я. Іванусеви за сердечні слова, якими попрощав Покійного як бувшого члена „Січи“ і народнього діяча, та всім співакам за те, що мимо великої студени прибули численно на кладовище, щоб звеличати своїм прегарним сумним співом похоронний обряд і віддати Покійному останню прислугу.

Олена зі Зубрицьких Кулачковська.

Відень, у лютім 1929. 1574 1-1

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло“. В друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.